

Béts.

Juliusnak 23-dikán estve, meg jelent a' Tsá-
szár, ő Felségével a' Tsáfszárnéval együtt, az
udvari Teátromban, 's háromszori hoszvas tapso-
lással, és nagy vivat kiáltásokkal fogadtatott;
mellyeket ő Felsége, gyakori nyájos maga meg-
hajtásaival vizsontagolt. Végig nézte *Babini*, 's
Tomeoni játékaikat, kik ez úttal ismét *Pygmaliont*
's annak meg elevenedett faragott Képét jádzották,
's ugyanki is tettek magokért. — Más nap (Vasár-
nap) délben *Cercle* (circulus, kerület) tartatott
az Udvarban, melly ebből állott: Vissza térvén
ő Ts. 's Kir. Felsége az udvari Kápolnából, meg
állapodott az úgy neveztetett Tanács - Házban
(Rathshube), mellybe tsak a' külső országi Köve-
teknek, titkos Tanácsosoknak, 's arany Kúltso-
soknak vagyon szabad bé-menetelek; 's körül-
vétetvén ezen elő számlált Méltóságoktól, velek
egy kevés ideig beszélgetett. Azzal el oszlottak.
Sok *Frantzia* Generálisoknak, és *Lengyel* Méltó-
ságoknak volt szerentséjek, e' jeles alkalmatos-
sággal szemben lenni ő Felségével; hanem a'
Frantzia Követ, *Marquis Noailles* izenetet vett,
hogy ez úttal nem kívánja magánál látni ő Fel-
sége. (Ezen körülállásokban t. i. — — —
— — — — — 's minden hatalom a'
Nemzet Gyűlésénél vagyon; *M. Noailles* is tehát
most a' Nemzet Gyűlése' Követje, melly Gyűlést
pedig nem esmér a' mi Udvarunk, *Frantzia* Or-
szág' Fejének; valamint nem esmérnek más Ud-
varok is). — Jelen volt ez napon az Udvarnál
a' *Prussziai* Királytól ide küldetett Oberster *Bi-
schhoffswerder* Úr is *) (kinek *Berlinbe* lett vissza-
H me-

*) *Nagyon meg hitt Embere ez az Úr a' Prussziai
Királynak. Úgy a' hire, hogy ő ejtette volna
ki Gróf Hertzberget, a' Király' grátziájából:
mely.*

menetelét értettük, 's irtuk vólt). Ennek az Úrnak, maga palotájában ajánlott szállást H. *Kaunitz*; de a' melly ajánlást el nem fogadott az Oberster Ur, hanem vendégfogadóban lakik.

Hitelesen irhatjuk, hogy az Udvarból *Ferentz, Károly, Leopold Nádor* - Ispányunk, 's *József Fő* Hertzgegek mennek le, az *Ejzterházai* pompára; melly is Augusztusnak 2-dik, 3-dik, és 4-dik napjain fog tartatni.

A' múlt Vasárnap végezte ditső életét ama nagy nevezetű Udvari Tanácsos *Born* Ur, kinek nagy érdemeit, fogadott Hazafiúságra lett ingyen való méltóztatással jutalmazta meg kedves Magyar Hazánk, a' múlt Ország-Gyűlésében; kinek halálával sok Akademiák, és tudós Társaságok meg foztatnak eggy érdemes Tagjoktól; kinek emlékezetét egész *Europában* fenn fogja marasztani az Amalgamátzió *), 's a' kinek tehát belőle lett származásával, méltán ditsekedhetik *Erdély*.

Az *Erdélyi* Kántzellárián, M. *Miske* Ur Udvari Tanácsossá tétetett.

Az ide való Orosz Követ H. *Gallitzin* újj örvendetes Tudóstitást vett a' múlt Vasárnap H. *Repnintől* melly szerint *Afiának Tzirkasszia* Tartományában, *Támán* Városához közel a' fekete tenger partyán fekvő *Anapa* nevezetű erősségeket a' Törököknek, Orosz Gen. *Gaudovitz* Jun. 22-dikén erővel meg vette, 's a' benn vólt Törökök

mellyet látván Gróf *Hertzberg*, úgy kérte volna a' Királyt, hogy venné le róla a' Minisferséget. (Ez meg is lett, a' mint oda alább emlékezni fogunk felőle).

*) Így neveztetik az értz nemek' külön választatásának módja, mellyel ma élnek a' bányákban. Ezt, néh. *Born*'s Prof. *Ruprecht* Urak találták.

kök közzül fokát a' más világra költöztetett; mintegy 14000-ig valót pedig el fogott, kiknek számok közzül való maga a' Kormányozó is *Musafa* 3 ló farkos Basa, kinek az Attyát *Batál* Basát tavaly fogták vólt el az Oroszok hasonlóképpen *Anapai* Kormányozó korában; továbbá *Saikh Mansur* hamis Próféta is, ki már nehány éfztendőktől fogva, sok népet el tsábitott.

Magyar Ország.

Budán, nagyon készültek már Jul. 22-dikén Nádor- Ispány ő Kir. Fő Hertzegeégének illendő el-fogadásához. Épültek a' győzedelmi Kapuk, mellyeken bé meheffen ez a' Felséges Magyar, Hazánk' Fő Városába; 's szállíttattak fel a' bástyákra az ágyúk, mellyek a' mi jó Nádor-Ispányunk' jelenlétéből izármazandó köz örömet mellze ki-bömbölyllyék. — Az Ország-Gyűlési Deputátziók, Aug. 6-dikán fognak hozzá kezdeni az ülés-tartáshoz.

A' külső Akademiákra szándékozó Református és Lutheránus Iffjak, egyedül a' Fels. Kir. Helytartó Tanátsnál tartoznak ezentúl, Passzus végett magokat jelenteni.

Debretzenben Gyűlés vólt, Báró *Orczy József* Kir. Bíztoſ Urnak előlülése alatt, T. *Sinay* Ur' dolgában.

Gróf *Teleky Sámuel* ő Kegyelemességének *Bihar* Vármegyei Fő Ispánnya lett bé-iktatása alkalmatosságával, következő Beszédet mondott a' Béiktató Kir. Bíztoſ Ur Gróf *Brunszvik* ő Kegyelemessége:

Nagy Méltóságú Gróf! Tekintetes Státusok, és Rendeek!

Ezen nagy, és rendkivülvaló öfzve-gyűlése a' Tek. Státusoknak, és Rendeeknek; ezen sürű
H 2 szá.

száma, és sokasága a' Vidékieknek, a' kik e' mai Gyűlésünket jelenlétekkel ékesítik, ezen mindenütt, a' merre tekintek, szemembe tűnő jele, kézfületek; úgy kiváltképpen ezen közönséges öröm, és mindnyájoknak vigságra indúltt elméjek, eléggé kimutattyák önként (ha én el halgatom is) mind e' mai napnak nevezetességét, mind pedig e' jelenvaló tisztetnek, a' mellyet most véghez vinnem fzerentsém vagyon, felséges vóltát, és méltóságát. És valójában nem ok nélkül: Mert Felséges Koronás Fejedelmünk által, ezen Nemes Vármegyének, a' Mélt. *Széki Gróf Teleky Sámuel* Úr ő Excellenziaja' Személlyében kegyessen adott Fő Kormányozója, e' mai napon törvényünk' rende fzerént Fő - Ispányi Székébe bé - ültettetik, és le - tévén a' T. Státusok előtt törvényes Hitét, ezen sullyos ugyan, de egyszersmind ditsösséges Hivatallyát által vészti. Ez az a' Nap, a' mellyen mind ő Excellenziaja szorossabb kötéssel, mint eddig, és önnön tulajdon módjával a' T. Státusokhoz és Rendekhez, mind vizsontag a' T. Státusok is ő hozzája kaptsoltatnak. Ez, azon Nap, a' mellyben ezen Ns Vármegye új fénybe öltöztetik, és mind azon ditsösséget, azon ditséretes nevet, a' melly az ő Excell. aja' születését, 's személlyes érdemeit szükségesképpen követi, magához ragasztja, és önnön maga tulajdonává teszi. Két Hazában tündöklük azon érdemeknek fényessége, a' mellyeket ő Excellenziaja ezen Ns Vármegyébe hoz. Ha az el tűntt időnek történeteit vizsgállyuk; ha Excellenziaádnak ősi ditsösségére akarjuk vetni szemeinket: azonnal akadunk ditső Eleire, kik a' Fejedelmeket, és Hazájokat úntalan fáradozásaikkal, bölts tanáttsaikkal, fegyverrel, 's pennával szolgálták, védelmezték, gyámolították, és a' Közjónak előmeneteléért értékeket 's életeket fel ajánlani nem kéméllették. Ha pedig tulajdon jeles tetteit tekintjük ő Exc. nak, tapasztallyuk azt, hogy úgy járt

széki gróf teleky sámuel
vármegyei főispán
1791. évi május 24. napján
kelt okmány

járt ezen ditsérete ösi ösvényen, hogy a' melly ditsősséget ditső Eleitől költsönözött, azt mind eddig tetézve tetézte, 's azok' bóldog hamvaiknak tetemes sikerrel vissza adta. — Ki kell a' Hazából lépnem, ha még tsak az első zsengejét akarom is Excellentiád' érdemeinek említeni. Tudva vagyon, miképpen nevelte az idegen Nemzetek előtt a' Magyar Névnek ditsősségét, a' midőn Ifjú korában, még tsak egyedül a' tudományok' piattzán a' Hazán kívül mulatván, gyors elméjével, mélyl itéletével, a' szövevényes nehézségeknek meg győzésével, azon kívül kellemetes társalkodásával, és meg lett férjfiúi külső belső nagy erköltseivel, a' külön külön nevezetes Férjfiakat már álmélkodásra ragadta, már szoros barátsággal magához, és a' Magyar Névhez leköötötte. — Nem is vóltak sokáig el rejtve, már az Istenben bóldogúlt Nagy Anyánk és Felséges Ászonyunk *Mária Theresia* előtt, annyi hasznos tudományi, ki terjedett tapasztalási, emberi, és polgári nagy erköltsei. Azért előbb Excell. iád' bólt kormányozása alá bizta N. *Küküllő* Vármegyét, annak vezérlésében mutatott bóltsséget pedig nagyobb fényre kívánván azután emelni, Excellentiádat Ns *Erdély* Országi Királyi Fő-Kormányozó Tanáttsába Belső Tanátssossának fogadta; de kitsiny lévén tsak ugyan, Exc. iád' érdemeinek az egy Haza, terjedtek azok, és emelkedtek olly hatalmassan a' mi Hazánkban is, hogy tsak azon időnek rövidségéből, a' mellynek elfolyása alatt Excellentiád' Tsáfz. 's Kir. Titok-Tanát lett, a' mi Nemes Hazánkban Fő Renden lévő Hivatalokat viselt, az eggyesült *Magyar Országi*, és *Erdélyi* Kántzelláriának eggyik Kántzelláriussa vólt, most megént a' régi lábra vissza állítatott Fels. *Erdélyi* Kir. Kántzelláriának Kántzelláriusi Méltóságára lépett, és ezen Ns Vármegyének Fő Ispányi Méltóságával fel ruháztatott — Excellentiád' nagyra született tulajdonságinak rit-

rit-

ritka hathatóságát, és betsét valójában tsudálni lehet. — Nem tartóztatom tovább a' T. Státusoknak és Rendeknek forró buzgóságokat, mellyel, a' Fő Ispánnnyokkal öszve - tsattoltatni kívánva kívánnak. Azért is Excellentiádat (Tit.) Fels. Koronás Fejedelmünk' nevében 's akarajából, a' mint már azt a' fel olvastatott kegyelmes parantsolatból bővebben értették a' T. Státusok, ezen Ns Bihar Vármegye' Fő Ispányi Hivatalába bévezetem, bé iktatom, és annak birtokát, az élő Törvényünk' értelme szerént, minden hozzá tartozandó hatalommal, autoritásával, méltóságával, hafznaival, és hafzon vételeivel, kezébe által adván, Excellentiádat, a' T. Státusoknak és Rendeknek, úgymint valóságos törvényes Fő Ispánnnyokat eleikbe állítom; és valamint hogy Excellentiád' eddig viseltt fő Hivatalai, és a' kormányozásra szükséges jó erköltsei ígérk azt, hogy a' maga kötelességének tökéletessen megfelel, és ezen Ns Vármegye' bódogságát szerentséssen mivelni fogja: úgy ellenben bátorodom a' T. Státusoknak és Rendeknek is Tiszttem szerént barátságossan ajánlani, hogy Excellentiádat, úgymint érdemes Fő Ispánnnyokat szíveessen tisztellyék, és minden dolgokban, mellyek Tisztivel öszve vagynak kötve, kész engedelmefféggel viseltessenek hozzája. Nints egyéb hátra, hanem hogy Excellentiától, hivatalbéli Hitét a' kegyesen megküldött forma szerént fel vegyem,

(A' meg esketés után, így folytatta tovább Beszédét a' Kir. Bízatos Úr:)

Véghez ment már, a' mit a' T. Státusok olly óhajtvá vártak, olly forró, és egyenlő szívességgel, és buzgósággal kívántak. Birják Fő Ispánnnyokat, kit mivel már a' Hitnek szent kötele által szorossabban hozzájok tsattoltatott, magokénak bizvást mondhatnak. Szemlélem a' nyilvánóságos örömmek jeleit, a' T. Státusok' homlokai-
kon.

kon. Van is annak ki meríthetlen forrása, mert olly nagy, olly ditsőfféges Nemből született, olly fényes méltósággal fel ékesítettett, annyi érdemekkel tündöklő, olly jeles tudományokban, mellyekről a' külső Nemzeteknél is nagy hire és neve vagyon, bé avatott Férjfiat, Fejedelmünk' kedves, és közel lévő Tanátsóssát, Fő Kormányozóknak tisztelhetvén, mártsak ezt egyedül méltán fő vizafiztalásoknak, 's ditsőffégeknek tart-hattyaák a' T. Státusok. — De ha ezen fellyül, különös nyájasságát, és le-ereszkedését tekintjük, mellyel mindnyájoknak szívét magához vonnya, azon kellemetes Udvariságát, mellyel mindnyájokat meg előz, azon meg értt itéletét, mellyel mindent igazságos mértékre téfszen, azon nagyságos, és minden félre való hajlástól szabad Lelkét, mellyel mindnyájokat erővel is a' maga álmélkodására ragad, úgy a' többi belső nagy erköltseit, mellyeknek elő számlálását, hogy Excellentziád' szemérmetességét meg ne sértsem, készakartva félbe hagyom. Meg kell vallani, hogy mind olly hathatósok ezek, hogy valamint a' leendő kormányozásnak tsalhatatlan meg-jövendölésére szolgálnak: úgy nem különben a' T. Státusoknak és Rendeknek állandóbb és tartósabb örömökre 's örvendezésekre különös indító okokat adnak. — Mivel pedig Excellentziád, a' Haza' szolgálattyában, 's a' Közjónak elő-mozdításában nőtt fel, és erősödött, meg szokta már a' tulajdon haszont a' köz - bódogulásnak szeretetéért fel áldozni; jól esméri édes Hazánk-nak állapottyát; emlékezik annak viszontagsági-ról, tudja minden veszféllyeit; és érzi, igen is érzi azt, a' miben köz javunk, és különös böl-dogságunk fekszik. Nem szükséges magyaráz-nom a' jelenlévő T. Státusoknak, Excellentziádtól való hazafiúi kívánságokat. — Nem is annyira kívánságot, mint tellyes bizodalmat, és meg-nyugvást szemlélek már én mindenütt, és Excel-
len-

lentiád is különös örömevel mindnyájok' homlokán olvashattya; miképpen t. i. ki ki bátran igéri magának, hogy Excel. iád Fő Tagja lévén a' Ns Vármegyének, Fő Paissa leszén a' Törvényeknek, kegyes Attya az adó-fizető Népnek, Ofzlopa a' Nemesi Rendnek, és hathatós Előmozdítója a' közönséges, és a' tulajdon boldogságnak. — Tartozik Excellentiádhoz is, e' mai Nap' örvendetes inneplésének nem kevesebb része, ditsekedhetik Excell. iád is, a' szerentsének különös kedvezésével; mert által vett olly Vármegyét, a' melly, ki-terjedésére, fekvése' kellemetességére, földje' bővségére, a' Nemességnek, mellyet kebelében nevel, sokaságára való nézve, Országunk' első Megyéi közzé méltán számláltathatik. Eleikbe tétetett Excellentiád olly Férjfiaknak, kik önként való indúlatjokból, a' betsület' minden ösztönének követésére ragadtatnak, a' kik a' Közjónak előmozdításában tehetős, és bátor segéllői lesznek, kik közzül minden hivataltalra alkalmas Férjfiakat választani, kikre bár mi sullyos dolgokat bátran lehet bízni. — Ellyen Excellentiád, éllyenek a' T. Státusok minél tovább azon vizontag való köz örömmel, a' mellyeknek szzegelet-kövök mai nap le tétetett. — Arad én reám is, e' mai tisztemnek tellyesítésével különös öröm és vigasztalás, mellyet inkább éreznem, mint sem szókkal kifejeznem lehet; mert Excellentiádnak, Fő Ispányi Hivataljába való bé iktatására neveztetvén a' Fejedelem által, kérekedek olly szerentsével, mellyre Hazánk' Naggyai közzül annyi jeles, és érdemes Férjfiakat lehetett vala választani, kik ezen alkalmatosságot ditsőségeknek tartották volna. Nem történhetett valójában ennél én előttem semmi, a' mi az én szívemnek kívánatosabb, nevemnek ditsösségessebb volna, a' mi azon tiszteletemmel, mellyre mioltától szerentsém lett Excellentiádat közelebb-ről meg esmérnem, a' ritka belső, és külső jó

er.

erköltsei által meg hódíttatván, valami titkos erő és ösztön által vonattattam, tökéletesebben meg eggyezhetne, és egyszersmind azon szeretemnek, mellyel a' T. Státusokhoz egyetemben, és személynként viseltetem, igazabban megfelelhette. Veszem mélységes tisztelettel ezen Királyi Kegyelemsséget, bizonyítom is érette különös háládatosságomat ő Felségéhez. — Nints már egyéb hátra, hanem hogy Excellentziádat különös bizodalommal kérjem, hogy engemet barátságos szivelességében tovább is meg tartani méltóztasson. — Nézem különös tartozásomnak még azt is, hogy a' T. Státusoknak és Rendeknek azon különös szivelességeért, mellyel az itt való mulatásomnak rövid ideje alatt hozzám viseltettek vólt, háláadó szíveimet hasonlóképpen meg bizonyítsam, nem óhajtván buzgóbban egyebet, hanem hogy valamint én azon napokat, a' mellyeket itt töltenem szerentsém vala, életem jelesebb napjai közzé számlálni, és örökös emlékezetben tartani fogom; úgy ellenben, el válván ezen földtől, jó nevemet és emlékezetemet a' T. Státusoknál és Rendeknél fenn hagyassam.“

A' *Bándtból*, *Nagy-Betskerek*ről olly örvendetes tudósítást vettünk Nemzeti Nyelvünkre nézve, hogy már ott is azon folytattatnak a' Politikumok. — Aldott aratás vólt a' *Bándtban*; 's ugyan ez okozta, hogy a' buzának köble, melly 5 forinton is el ment rövid idővel ez előtt; most 45 krajtzáron kél: 's a' zabnak 24 krajtzárra le szállott az árra. Azt hiszik, hogy még lejjebb is száll, ha had nem talál lenni.

Azon esetre, ha nem jutna többé földjök, a' Török Tartományokból által-költözőknek a' *Bándt* katonai Kerületeiben: parantsolta ő Felsége, hogy a' hol üres hely lessz másutt a' Kamara' Jólzágaiban, oda kell őket bé fogadni. Nem tsak az építéshez, 's föld-miveléshez meg kívántató készületeket kapnak az említett által-köl-

költözők; hanem mind addig két két krajtzár jár nékik napjában, míg helybe verekedhetnek, 's magok kereshetnek, magoknak élelmekrevalót.

*A' Kegyelmes Felségnek Szerentsés meg-érkezésén
tapföldi öröm.*

Hív Magyarország! fel ment kérésünk az Égbe,
Aldott szívű Urunk meg jött egészségbe,
Útjában az Isten' Angyali hordozták,
Kár, veszély, 's baj nélkül javunkra meghozták. —

Melly sok ezer szív 's száj rá az áldást kérte!
Ki ki mint Attyáért, úgy esdeklett érte. —
Nagy Isten! így szóltunk, mint szemednek fénnjét
Úgy tartsd, 's őrizd szívünk' szerelmét, 's reményét!

Kösd betses napjait élet-tsomójába. —

E' vólt mindenikünk' szívébe 's szájába.
Templomink' falai élő bizonyosságink,
Kik minden nap hallák buzgó imádságink',
Mellyek előbb vízzel ortzánkat meg mosták,
Mint sem a' Kegyelem' szent Székét tsapdosták,

'S kedvet letek, mivel jó szívből eredtek,
'S könyvünk' özönében tisztázza feredtek. —
M ' 's Föld' Ura! ki úgy szeretted Népedet,
Hogy e' Királyt adnád, mint élő Képedet,
Hogy bölts kezeibe fogván Hazánk' hámját,
Minden nap bővítse a' böldegok' számját.
Te, ki hogy juttattad közép' idejére,
Két Koronát tettél szentséges Fejére.

Tiltsd tőle a' vénség' vért-fagylaló telét,
Éltesd jó Királynénk' szíve betses Felét,
Ki szült néki tiz 's négy élő Magzatokat,
Mint Dajka, karjain nevelte azokat. —
Tartsd meg e' tőrsökből nőtt szép tsemetéket,
Emelly mindeniknek Fejedelmi Széket;
Hogy árnyékjok alatt sok Nép vigadozzon,
Az *Aufstia*i Ház benne virágozzon,
'S mint

'S mint a' Duna nőjön e' Ház' ditsőssége,
'S azzal végeződjön Országglása' vége!!!

Komáromban P. J.

Erdély Ország.

Kolozvárról, Juliusnak 13-dikán.

Ő Felségének, a' vólt a' kívánsága, hogy mind a' Kir. Feltételekre való Feleleteket, mind pedig a' Nehézségeket (Gravamina) tsak a' Kir. Bízottnak adja által, fel küldés végett az Ország Gyűlése. A' Gyűlés azonban, esedező Levelét küldötte ő Felségéhez, mellyben azt kérte, hadd lehessen nékie, a' maga Üléseinek végződésével, Deputátziót küldeni fel, 's az által mutatni bé a' maga munkáit ő Felségének. — A' Királyi Táblára nézve, azt végezte az Ország Gyűlése, hogy ezentúl egy felesleg való (supernumerarius) Tábla - Biró se legyen; hanem mind rend szerént valók ezek pedig, a' Vármegyékben magokat érdemesített jó Hazafiakból választassanak.

Hogy a' selyem - készítés annál inkább gyarapodhasson *Erdélyben*; el végezték a' Rendekek, hogy a' *Szebeni* selyem - fabrika' Felállítója Kapitány *Calarati* Úr, fogadott Hazafivá vétessen fel minden taksa nélkül; 's 10000 forinttal segítették a' maga hasznos szándékának szerentsélsőbb móddal lehető elő-mozdításában.

Olly reménységgel vagyunk, hogy a' Fő-Kormányfizeknek ezentúl való lakó - helye nem *Szeben*; hanem *Kolozvár* fog lenni.

Frantzia Ország.

A' Nemzet Gyűlésének 290 Tagjai, eggy olly Jelentést tettek közönségesse a' magok nevek alatt, mellyben hathatós ki fejezésekkel kárhoztatják, a' Királlyal, 's annak Familiájával való bánás módját, úgymint a' melly nyilván ellenkezik magával a' Konstitutzióval; 's kívánják, hogy a' Király előbbeni állapotjába tökéletesen vissza állíttassék. Illy értelmű Jelentést küldött kü.

különösen *Clermont - Tonnerre* Úr is a' Nem. Gy. Elöljárójához, mellyet több Tagjai is tselekedtek a' Gyűlésnek. — Ez a' kívánsága, (a' mint irogatják) a' Ts. 's K. Felségnek; valamint az *Angl.*, *Prüss.*, és *Sved* Királyoknak is. Ez nevezetessen a' *Spanyol* Királyé, mint az itt köv. Írásból meg tétztik, mellyet *Sp.* Fő Minister *Florida Blanca* útasított a' Nemzet Gyűléséhez:

„Mi lett legyen ö Leg-kerefsztényebb (Christianissima) Felségének abbéli egész feltétele, és tzéllya, hogy Familiástól együtt oda hagyta *Páris* Városát, nem tudhattya ugyan ö Katholika Felsege; hiszi azonban, hogy annak más oka, és tárgya nem lehetett, hanem hogy ki szabadíthassa magát egy olly Nép közzül, mellytől szüntelen való bántásokat kellett nékie szenvedni, úgymint a' mellyeknek sem a' mostani Gyűlés, sem a' Városi Tanács eleiket nem vehette; és hogy olly helyre vehesse magát, a' hol mind az Uralkodó, mind a' Nemzetnek valóságos törvényes Képviselői, tellyes szabadsággal folytathassák a' magok tanátskozásait; melly szabadsággal való mostani nem-bírásnak ellene mondhatatlan tanúbizonyságai vagynak. Ö Katholika Felsege annakokáért, úgymint a' ki leg megbittebb Frigyesse lévén *Frantzia Ország*nak, 's közelről való Attyafia, Barátja, és birtokos Fő Szomszédja a' Királynak, igen szíven viseli a' *Frantzia* Nemzet' boldogságát, 's belső tsendeségét: el végezte magában, hogy a' *Frantziákat* meg intse, 's lelkekre támassza, hogy vegyék tsendes vérrel fontolóra azon lépésnek mivoltát, mellyet kéntelenítettett tenni az ö Fejedelmek; 's szakasszák félbe az olly forma véle való bánást, mellyet említett lépése eszközölhetett a' Királynak; tartsák tartozott tiszteletben a' Király' szentes Személyének méltóságát, szabadságát, 's maga, és a' Királyi Familia' különös fő jussait; 's hitessék el magokkal, hogy ha a' maga kötelel-

lef-

leffégét tellyesíténdi a' Frantzia Nemzet, mint ezt reményli is a' Király; tehát ő Felsége is barátságosan ajánlja magát a' békéltetés' eszközlésére, úgymint a' melly leg alkalmatosabb eszköz, a' jelenlévő környülállásokhoz képest, minden más el gondolható eszközök között. "

A' Király' részén lévőek közzül meg hallya egy Ur a' napokban, hogy valamelly kép-áruló ezt kiáltja: *A' Nemzet Gyűlése két Pfenning*, 's azt mondja néki: „Barátom! Te csak azt mondd, mit ér? nem pedig mennyibe van!

H o l l a n d i a.

Rettenetes tűz vólt Juliusnak 6-dikáa, és 7-dikén; de van még most is ezen szzerentsétlen Közöns. Társaságban. Porrá égett ugyan is az említett napokon, *Kattenburg* nevezetű Szigetben azon roppant Magazinom, mellyben a' hajókhoz meg kívántató készületek tartattak vólt. Többre megy a' kár 7 milliónál — még nagyobb lett vólna, ha a' szomszéd épületekbe, 's a' vas-matskákon álló hajókba belé kaphatott vólna a' tűz; de a' mellyet csak el ölt végre a' sok vizi puska. Hanem bezzeg fel lobbant a' Polgároknak, főképpen az *Amsterdamiaknak* szivekben, az egymás ellen való dühösködésnek tüze; mert ezen gyászos történetet, alkalmatosságu' vették az úgy nevezett *Pátrioták*, és az *Orániai Ház' Barátjai*, a' költsönös rágalmazásra. Mindenik fél a' másiknak tulajdonítja t. i. a' Magazinom' fel gyújtását. Narants szin bokrétiakat (kokárdákat) raktak fel már most újra az *Orániai Ház' Barátjai*, 's a' kiket illy bokrétiák nélkül lát az *Orániai Házhoz* szító köz Nép, kezd is már azok ellen ki kelni. Mivel a' Pátrioták nagyon mellette vagynak a' *Frantzia Nemzet Gyűlésének*, 's különös örömöket jelentették, a' Király' el fogatása, 's *Párisba* lett vissza vitele' alkalmatosságával: tehát a' más részén lévőek, hogy

hogy annyival inkább bosszanthassák őket, a' narants szín kokárda felibe fejez színűt is tettek fel, a' *Frantzia* Király' tisztségére. — Hogy a' fenn említett Magazinom kész-akartva gyűjtatott meg, onnan könnyű vólt meg itélni, hogy egyszerre tsapott ki a' láng, mind a' négy lizegletein az épületnek. Fogattak is már el, gyanúságból némelly személyek. — Már most bajos vólna, a' kész hajós Sereget el küldeni, az *Anglusok'* kedvéért az *Oroszok'* ellen: mert ha más hajós Seregnek fel készítését találának hamarjában kívánni a' körülállások, nem vólna abban tellyességgel módja a' Közönséges Társaságnak, minekutánna el-égtek a' temérdek készületek *Kattenburg*-ban.

Elegyes Történetek.

A' *Saxóniai* Választó Hertzegné terhes. Nagy nyughatatlansággal várják sok Udvarok: de várják a' *Lengyelek* is, mi születik. Mert ha Hertzeg talál születni: úgy a' *Lengyeleknek* mindjárt meg lesz a' jövődő Királyok.

Henrik, Prussziai Kir. Hertzeg, nem a' Nagy *Fridriknek*, hanem a' maga második testvér Battyának, 's a' mostani Király' édes Attyának néhai *Augustus Vilhelmusnak* készítettett emlékeztető oszlopot, melyet igen nagy pompával fel is emeltetett ezen hónapnak 4-dikén *Rheinsbergben*. Egy négy szegeletű talp-köröl, sugáron fel emelkedő oszlop' tetejére van helyhetve *Aug. Vilhelmusnak*, fekete márványból készültt Melly-Képe. Az oszlopon olvastatnak: *Keith, Schwerin, H. Leopold, Prussziai Hertzeg Ferdinánd, Seidlitz, Ziethen, Beverni Hertzeg, Platen, Hülsen, Tauenzien, Möllendorf, Hautchormoi, Ketzov, Vobersnov — Saldern, Prittwitz, Kleist* (egy Huszár-Regement' Tulajdonossa vólt, 36 eszt. korában holt meg 1767-dik esztendőben), *Dieskau, Ingersleben, Henkel — Goltz, Blumenthal, Reder, Marwitz,*

1801. V. 28. Villem.

vitz, *Quete*, 's *Platen* Herosoknak nagy neveik, ditső tselekedeteiknek rövid le-írásával együtt. Az Oszlop' fel-állításának jeles alkalmatosságával, egy szép Frantzia Beszédet mondott Májor *Tauenzien*, melyet maga készített *Henrik* Herzeg.

Ama' nagy hirü Gróf *Herzberg*ről, le vette a' *Prussziai* Király a' külső dolgokra ügyelő Ministerséget, minekutánna ez eránt gyakor izben meg kérte volna a' Gróf (a' *Berlini* Újság szerént) ő Felségét. — A' *Prussziai* Király' tábori készületei, vissza szállítottak *Prussziából Berlinbe*, valamint az ágyúk is a' magok előbbeni helyeikre. A' Sereg is széllyel oszol nagy részént. — Nem lessz hát semmi, az *Oroszokkal* való *Prusszus* Háborúból.

Jul. 5-dike' éjtszakáján érkezett bé, a' *Péttersburgból* vártt Kurir *Londonba*. Leg ottan egybe gyültek a' Városban jelen lévő Tagjai a' Kabinét-nak, a' Státus' Titoknokja' Lord *Greenville* dolgozó házába, 's fel bontották az irásokat, melyeket a' Kurir hozott *Favkener* Úrtól. A' Városon kívül lévő tiszti Társaik után pedig postákat küldöttek, kiknek vissza-érkezésekkkel egybe gyült más nap, délelőtti 10 órakor az egész Ministérium, 's 4 órákig tanátskozott. Az után *Pitt* Úr, *S. János*be ment a' Királyhoz, kinél, néhány más Ministereknek is jelenlétekben, újra tanátskozás tartatott. Ezentúl ismét öszve-ültek a' Ministerek mindnyájan, 's délutáni hatodfél órakor oszlottak el, a' midőn közlötték a' magok meg-határozásokat a' Királlyal. — A' *Londoni* Orosz Követ, kihez hasonlóképpen érkezett vólt Kurir, audientzián vólt Jul. 6-dikán a' Királynál, 's annakutánna a' Ministerek' Gyülésekben jelent meg. 7-diken Kurir küldetett *Szisz-tóvba*; 8-dikon pedig *Berlinbe*, és *Hágába*. — A' *Péttersburgból* érkezett Levelek' foglalatlja, közön-ségessé nem tétetett; melly, nagy nyughatatlan-sá.

ságot kezdett okozni a' Közönségnek, hanem ismét meg nyugtatta magát annak ériésére, hogy a' hajós Sereghez nem ment semmi parantsolat.

Az *Orániai* örökös Hertzeg (a' *Hollandiai* Igazgatónak, vagy az úgy neveztetett *Helytartónak* a' Fia) *Brüsszelbe* érkezett Julius. 7-dikén, *Kristina* Fő Hertzeg-Affzonymnak, 's *Albert* Hertzegnek látogatására; kik éppen az nap tértek vólt vissza magok is *Brüsszelbe*, *Flandria* Tartománnyának *Gent* Városában tartatott Hódolása' innepéről.

Szikszóról, Juliusnak 10-dikén. „Nehány rongyos Oláh Tzigányok, Tziganyaaffzonyok ténfergettek itt a' múltt hónap' elein, 's szerezte' jövendöléssel keresték kenyereket. Bé mentek egy bizonyos házhoz is, a' hol éppen akkor néhány fiatal, és a' jövendöket örömet tudni akaró Fitzkók mulattak. A' tzigány affzony meg mondja, mi légyen az ő mestersége, kaptak rajta az Iffjak; a' jövendölő Affzony leg először is azt kívánta, hogy ki ki öldje le a' nyakravalóját, mert az, az a' műszer, a' melly nélkül ő telylyességgel semmire se mehet. Szavát fogadták, és mikor már kezében vólt az Affzonymnak négy vagy öt nyakravaló, 's azok között két se yem kendő, ki kéredzett a' szobából; de azt is meg kellett néki ígérni, hogy senki sem néz utánna. El ment a' műszerekkel, és még most is várják a' meg tsalattatott Iffjak a' jövendölést. — Így járnak azok, a' kik elégtelenek magoktól, hogy az olly jövendöket is által láthassák, mellyek éppen az orrok előtt vagynak; azonban más felől olly dolgoknak eleve való meg tudására ásitoznak vakmerő kívánsággal, mellyeket tsak a' láthat előre, a' kinek intézésétől függenek, t. i. a' Világnak egyedül mindentudó, 's mindenható Kormányozója! “

Költ *Bétsben*, Júliusnak 26-dik napján 1791.